

Mehmet Sayan

İHANET

(Hikâye)

Birinci Dünya Savaşı sırasında hiç durmadan dört yıl değişik cephelerde savaşmışlardı. Aç kalmışlar, yaralanmışlar fakat hiçbir zaman mücadeleden yılmamışlardı. Ama savaş hiç beklemedikleri bir zamanda bitti. Hiç hak etmediğimiz halde biz de yenik sayıldık. Düşman yer yer yurdu-muzu işgale başladı.

Türk gençleri cephede savaşırken, savaşa gitmeyen ve düşmanla işbirliği içinde hareket eden bazı Ermeniler sürgüne gönderilmişlerdi. Savaşın bitimiyle birlikte bütün yurttta olduğu gibi Kastamonu'da da sürgüne giden Ermeni-ler geri dönmeye başladılar. Bu kişilerin çoğu savaşın yok-luklarından istifade ederek zengin olmuşlardı. Savaşın bitimi ve zenginliğin verdiği şımarıklıkla Rumlarla işbirliği içeri-şinde Türklerle alay etmeye, lâf atmaya, gizli ce-miyetler de kurarak Türklere aleyhinde çalışmaya başladılar.

Ermeniler sürgüne giderken malları açık artırma ile satılmış, paraları da kendilerine verilmişti. Ermeniler geri dönmeye başlayınca azınlıkların mallarının tesbiti ve sahip-lerine geri verilmesiyle ilgili tasfiye komisyonları oluşturul-du. Türkler her ne kadar: "Ben bunu para ile aldım" deseler de hiç aldrış eden olmuyordu.

Ermeniler giderken sattıkları inekleri de buldular. Fakat sadece bulduklarını değil, diğer inekleri de: "Bizimkilerin yavrularıdır" diye geri aldılar. İnebolu'da hamallık yapan, hiçbir mal varlığı olmayan bir Ermeni dönüştü alışveriş yap-tığı Türk köylüsünün elinden: "Bu kantar benim" diyerek zorla kantarını almıştı. Lise kütüphanesine giden Ermeni gençleri buldukları kitapları bunlar Ermeni Okulu'ndan alın-mış diyerek geri almışlardı.

Ermeni Papazı Dacat Efendi, en popüler insan olmuştu. Vali bile yaya gezerken o faytonla geziyor, faytonun önünde iki silâhlı adamı oturuyordu. İngiliz yüzbaşının silâh arama bahanesiyle Kastamonu'ya gelmesinden sonra Ermeniler büsbütün azıttılar.

Sinop'taki Ermenileri teftişe giden Dacat Efendi, özellikle Müslüman olan Türklerle evlenen kadınları makamına çağır-ırıp onlara hakaret etmeye, çarşaflarını yırtmaya başladı. Fakat bu sırada hiç beklemediği bir tepkiyle karşılaştı. Şakır Efendi adlı bir yedek subayla evlenen ve Müslüman olan bir Ermeni kızı çarşafın yırtılmak istenmesi üze-

subayla evlenen ve Müslüman olan bir Ermeni kızı, çarşafın yırtılmak istenmesi üzerine Dacat Efendi'ye: "Çek pis ellerini çarşafımdan. Ben arzulla Müs-lüman oldum. Bu dinden öldürseniz de dönmem. Siz kim oluyorsunuz da bana karışyorsunuz" diye bağırmağa başla-yınca kadının bu tepkisinin toplumun diğer kesimlerine de sıçrayacağından korkarak çarşaf yırtma davranışlarından vazgeçti.

Hacı İbrahim Dağı'nda sürüsünü otlatan Türk Çoban, Ermenilerin oynadıkları oyunları gizlice seyretmiş, gördük-leri karşısında gözyaşlarını tutamamıştı. Çoban hemen Kastamonu'ya gelerek gördüklerini Türk gençlerine, anlatmaya başladı:

"Sürüyü otlatırken uzaktan bağırmağa, gü-lüşmeler gelme-ye başladı. Merakla o tarafa gittim. Gizlice ağaçların arka-sından seyretmeye başladım. Ermeniler bir eşeğe fes giydirmişler, bu eşeği çadır çadır dolaştırıyorlar, eşeği birbirlerine göstererek işte Türkler diye bağırıyorlardı."

Türklüğü küçük düşüren Ermenilerin bu davranışları olayı dinleyen Türk gençlerini şok etmişti. Üzüntüden ağlayanlar vardı. Onları yıllardır kendilerinden ayırt etmemişler, hiçbir kötü davranışta bulunmamışlardı. Hepsi rahat, huzur içinde yaşamaları için ellerinden geleni yapmışlardı. Oysa ki şimdi Ermeniler Türklerin zayıf zamanlarını gö-rerek onları arka-dan hançerliyorlardı. Bu bir ihanetti.

Ermenilerin bu davranışları Türk gençleri arasında birlik ve beraberliğin pekişmesine, düşmana karşı ortak hareket edilmesi kararının alınmasına sebep oldu. Hep birlikte Milli Mücadele'ye katılmaya, vatan toprakları düşmanlardan te-mizleninceye kadar mücadele etmeye, gerekirse bu uğurda can vermeye yemin ettiler..

Kastamonulular vatanı kurtarmak için ettikleri yeminin gereğini yerine getirdiler. Gençler cephelere koşarak vatan için can verdiler. Kastamonu İstiklâl Savaşı'nda işgal gör-medığı hâlde en çok şehit veren üç ilden biri olmak şerefine kavuştu. Cepheye gidip savaşmayan kadın, erkek ve çocuk-lar kağınlara yükledikleri cepaneleri savaş alanlarına ulaştırarak büyük bir destanın kahramanı oldular.

İstiklâl Savaşı zaferle bitince, gençler cepheden dönmeden işgal sırasında Türklere zulmeden ve Türkleri arkadan hançerleyen Ermeniler ise Kastamonu'dan kaçtılar...

(1) Şehit Şerife Bacı Kurtuluş Savaşı Hikâyeleri - Mehmet SAYAN

Bu eser, Kastamonu 2018 Türk Dünyası Kültür Başkenti etkinlikleri kapsamında bastırılmıştır.